

COVID-19 Mashkiki

Kakina Awiya Owiicihikowin Wiintamaakewin

Ciihtahikewin mii peshik maawac kaa mino wiicihiwemakak mino ayaawinink.
Ciihtahikewinan kipitinikemakanon aashoohiwewinink miina aahkosiwinink.
Kiikewimashkikiin kiwiicihikonon kimiiyawaank kaa naatamaakoyan cinisitawinank miina cimiikaanaac kaa aahkosishkaakenic manicooshan miina aahkosiwi manicooshan.

Kekonen COVID-19 aahkosiwin?

COVID-19 nitaa aashohiwemakan aahkosiwin ehonciimakahk SARS-CoV-2 aahkosiwi manicooshink. Wahawe manicoosh nitaa aayaashohiwe awiya kaa osihotank, aatisiic miina kaa naanontaakosic. COVID-19 kaye takii aashohiwemakan tokinaman kekon kaa manicooshi wemakahk, ahpin tash ishi tohkinaman kytoon, kikot, naanta kicaapan ekaa kaahsiininciyan.

Mishiin awiyak kaa aashohintwaa manicooshan oka monshitoon pankii naanta nawac cikici aahkosic opakitanaamowinink, shaakoc manicoosh paahpahkaan oka inishkawaan awiyan. Aanita okakici aahkosihshkaakowaan miina aahkosiwikamikonk ciishaa waac. Awiyak aasha nanta kaa ishiyaawaac kecinaac takici aahkosiwak.

Kekonen COVID-19 mashkiki?

COVID-19 mashkikiin mii entotikemakahkin ehoshitoc kekoini taapish koc COVID-19 manicooshink ehishinaakwaninik. Ki miiyawin naatamaakewininaan itash otonci kikentaan ci miikaanaac manicooshan. Ohowe tash kikakii wiicihikoyan ekaa ci aashohikoyan naanta cikici aah kosiyon kiishpin aashohikoyan COVID-19 ahpii niikaan. Kahkina COVID-19 mashkikiin kaa aapatahkin ishihsewan ekaa cikici aahkosihshkaakoyan COVID-19 ayaayan.

Awanen kemiininc COVID-19 mashkikiini?

COVID-19 maskiki ayaa ekaa citipahikank awiya kekii otaahpinank Manitoba kaa onciic. Aati kiiwiken [manitoba.ca/covid19/index.html](https://www.manitoba.ca/covid19/index.html) kiishpin cikii otaahpina man inahcikewin. Wahaweniwak awiyak takii miinaawak mashkikiini:

- Kaakiishikiwaac awiyak ninkotwaahsomitana niyaanan naanta awashime kaa tahso pipoonewaac
- Kici ahaawikamikonk kaa kapeshiwaac miina awiyak kaa wiicikapeshiimiti waac
- Awiyak aasha kaa aahkosiwaac kekii kici aahkosihshkaakowaac COVID-19
- Awiyak kaa kikishkaawahsowaac
- Awiyak kaa kapeshiwaac naanta Anishiniinikaank, Aapita Okosihsaanak miina Kici Kiiwetinonk

Anishiniinikaank kaa onciwaac

- Kaa macenimintwaa awiyak miina kotakiyak ekaa peshikwan kaa totawin twaa
- Awiyak kici anokiiwinan kaa totamiwaac

Aaniinihi kaahpiishiyaawanen, ki mashkikiikhwem otaakii inahtoon nawac misthahi cimiinikoyan mashkiki. Kitaakii miiniko COVID-19 mashkiki mekwaac kaye akikwaahpinewi mash kiki.

Awanen EKAA kekii miininc COVID-19 mashkikiini?

Kanonsh ki mashkikiikhwem minikohk ke ciihtahokoyan COVID-19 mashkiki kiishpin kii:

- Kaakii macihshkaakoyan kaa ishkwaa otaahpinaman COVID-19 mashkiki
- Kaakii macihshkaakoyan piko kekon kaa ayak mashkikiin (taapishkoc: polyethylene glycol [PEG], Tromethamine [trometamol naanta Tris])
- Kaakii ayaayan myocarditis (epaakisek kitehiwiciwak) naanta pericarditis (epaakisek akwacyahii kaa piihtawesink kitehink)
- Kaakii ayaayan paapahkaanayek kaashii paakisec (multisystem inflammatory syndrome, eshinikaatek MIS-C apinoonciishshikaank miina MIS-A kaa kiishikiwaac awiyak)

Pikwawiya kaa kici kishisoc paanimaa naake minoyaac ciihtahikaniwic. Pikwawiya paankii kaa aahkosic takii miina mashkikiini. Kikakii aahkos COVID-19 minikok ke miinikoyan mashkiki. Kiishpin ohowe ishisek, kitaakii piw ci ciihtahokoyan kanake paanimaa kii minoyaayan.

Aani keyishi macishkaakemakahk COVID-19 mashkiki?

Health Canada ototaahpinaan mashkikiin eshkwa naakacitoc cimino naakwaninik miina cimoskaakemakaninik. Mii eshi kikentaakwak cikaakiitisinaaniwank, cimiskohsek naanta cipaaki sek

kaakiishi ciihtahokoyan. Kimiiyaw naatamaakewinan takii paakihsewan ishkwa ciihtawikoyan COVID-19 maskiki. Aanita apinonciishihshak takii kishisowak, ciwii nipaawaac, ciwii aanimisii wiyaawaac, ekaa ciwiiwiisiniwaac naanta cimaciciinakishiimancihowaac. Ohoweniwan pankii inishkaakemakanon miina peshiko naanta niishokii shikaa inishkaakemakanon. Kikakii miikiwe acetaminophen (tapishkoc Tylenol®) kaa kishisowaac naanta kaa tewisiwaac.

Acetylsalicylic acid-ASA (tapishkoc Aspirin®) EKAA WIIHKAA ci miinintwaa apinonciishihshak maawac cikiciinaahpinewaac ohkonni waank miina owiintipiwaank kici aahkosiwinini eshinihaatek Reye's Syndrome.

Kaakici aahkosihshkaakemakahk tepwe kihciinentaakwan shaakoc kaawin aapic wiikhaa inishkaakemakahksinon mashkiki. Ke inishkaakemakahk kaye takii ishinaakwahk cipapiihkwashkiseyan, ci aanimanaamoyan, naanta cipaakikoneweseyan miins kiwiinkwaanink. Kiciinentaakwan piinci mashkikiwikamikonk ci ayaayan niyaananoshaapi tipahikanens ishkwa ciihtahokoyan piko mashkiki kiin naanta kiniicaanishihsh(ak) ci kanawenimikoyek. Kiishpin naanta inishkaakoyan ishkwa maacaayan maskikiwikamikonk, kanoonsh 911 naanta ciishaayan keshi peshowahk mashkikiwikamikonk ci wiicihikoyan.

Myocarditis/pericarditis (epaakisek kitehiwiciwak/epaakisek akwacyiahii kaa piihtaweyaak kitehink) kaawin kekaat wiikaa ishisesinon eyishkwaa ciihtahwinc awiya. Kikaakii nontenaam, ciwiihsakaahkikaneyan naanta cikishii naanta cimayaki pahpankitehe mancihoyan. Kekaate kahkina awiyak ohowe kaakii inamancihowaac kii ishiyaawak ekaa mashi eniishwaahso kiishikaanik kaa ishkwa ciihtahontwaa. Kiishpin peshik ohoweniwan enamancihoyan, ishaan aahkosiwikamikonk naanta mashkikiwikamikonk. Kikakii paakise kitehiwiciwakank/paakise akwacyiahii kaa piihtaweyaak kitehink ciwintinaman COVID-19. Kaa paakisek kitehiwiciwakank/kaa paakisek akwacyiahii kaa piihtawe yaak kitehink kaa ontahpineyan COVID-19 mashkiki kaawin kici aahkosih shkaakemakahksinon ahipiici COVID-19 aahkosiwin.

Tipaatotan kaa kici naanta ketahtawiin aahkosihshkaakoyan kimashkiki kwemikaank.

Kaa masinapiihikaatek ki kanawenimikowin

Kahkina ciihtahowewinan ani masinahikaatewan awiya ociihtahokowi pepanomink Manitoba Ocihtahowe Piincipiihikewinink.

Ohowe piincipiihikewin wiicihiwemakan:

- kimashkikiikhwem kewinci kientank kekonenan kaakii ciihtahokoyan kiin miina kiniicaanishihsh(ak) aasha,
- kaani oshicikaatekin kicihtahokiwipepanon naanta ehpi wiintamaa koyan ekii aanswesek kicihtahokowin,
- Aahkosiiwi anokiinaakanak cinaanaakatawentamiwaac eshi minwanokii makaninik ciihtahikewi mashkikiin ekaa ci aahkosinaaniwaninik.

Kikakii ontinaan kicihtahokowipepanon ishi kakwetweyan piinci piiwaapik ihimaa forms.gov.mb.ca/immunization-update-request. Kicihtahokowipepanon kika piiciishahamaako.

Kaye kikakii ontinaan shaapwatepicikan:

- canonac ki mashkikiikhwem; naanta
- nanaantawentaman kiishpin kimashkikiwikamikonk naanta kimashkikiwininiim cikii ontinamawac; naanta
- kakwetweyan kimashkikiwikamikonk naanta aahkosiwikamikonk.

Kaashi akinepiihontwaa aahkosiiwi anokiinaakanak anokiwikamikonk kiiwiken:

manitoba.ca/health/publichealth/offices.html

Awiya Otaahkosiiwipapanom Onaahkonikewin okanawentaanan kitipaacimowinan miina/naanta kiniicaanishihsh(ak). Kikakii kaatoonan kitaahkosiiwipapanomiwaa miina/naanta kiniicaanishihsh(ak) ekaa ci waapantamiwaac aahkosiiwi anokiinaakanak. Kiyaapi wiikikentaman, ihimaa ishaan manitoba.ca/health/publichealth/surveillance/phims.html naanta kanosh ki mashkikiwikamik cikanonac mashkikiikhwem.

Kiyaapic kekon wiikikentaman COVID-19 aahkosiwin miina mashkikiin:

- kanosh ki mashkikiikhwem; naanta
- ishi kiton Health Links – Info Santé ihimaa Winnipeg 204-788-8200; ekaa kaa tipahikaatek pahkaan piinci Manitoba 1-888-315-9257; naanta
- kiiwiken:

Manitoba COVID-19 akocikan:

manitoba.ca/covid19/index.html

Manitoba Ocihtahowewin Wiicihiwewin akocikan:

gov.mb.ca/health/publichealth/cdc/div/index.html

Health Canada COVID-19 akocikan:

canada.ca/en/public-health/services/diseases/coronavirus-disease-covid-19.html